

Ruku v ruce se zavedením poštovních směrovacích čísel (PSČ) v čs. poštovním prostoru se zavedla mohutná propagace této poštovní novinky. Při propagaci se využily různé formy seznámení veřejnosti s tímto opatřením.

Filatelisté uvítali zejména propagaci prostřednictvím poštovních artefaktů - strojová razítka, výplatní otisky, poštovní nálepky, razítka. Dále se objevily letáky a instruktážní brožury obsahující poučení a kompletní seznamy PSČ.

Některé příklady propagace PSČ organizované čs. poštou. Propagace byla aktivní řadu let po zavedení PSČ v roce 21973.

Služebně - propagační oznámení ve výplatním stroji Postalia pošty 293 01 Mladá Boleslav 1 z roku 1984 (!).

Otisk s datem 12. 5. 1984

POŠTOVNÍ SMĚROVACÍ ČÍSLA (PSČ) A VÝPLATNÍ OTISKY Č S S R

Počátkem roku 1988 si naše veřejnost připomněla 15. výročí zavedení poštovních směrovacích čísel (PSČ) v čs. poštovním provozu. Jejich existence se postupně promítla znatelným způsobem do filatelistických, zejména pak poštovních historických dokladů. PSČ zásadně zefektivněla třídění listovních zásilek a byla nejen základem pro zavedení automatizovaného zpracování listovních zásilek, ale vytvořily se předpoklady pro rozvoj specializovaného sběratelství v rámci poštovní historie, jejích směrů, oborů a podoborů. I když je 15 let relativně malý úsek v čs. poštovní historii, je značně významný, neboť vytvořil nové typy a podtypy nejrůznějších poštovních historických dokladů, které zdaleka nejsou zachyceny.

PSČ se pochopitelně nevyhla ani výplatním otiskům. PSČ byla v první řadě zanesena do denního razítka výplatního razítka dle příslušné normy a vytvořila další podtyp výplatního otisku. PSČ se objevila i na místě označení oprávněného uživatele - v adrese uživatele. Ve spojení s výplatním otiskem PSČ vytvářejí i další zajímavosti, které se zachytily v poštovním provozu za 15 let.

Hlavním záměrem mého exponátu je zachytit úlohu, význam a zavádění PSČ do výplatního otisku a dále ukázat zajímavosti, které byly v uplynulých více jak 15 letech v poštovním provozu v této souvislosti vytvořeny.

Exponát je tvořen několika hlavními oddíly, které postihují všechny známé zajímavosti PSČ a výplatních otisků. Především zavádí diváka do této problematiky ve sledovaném časovém úseku (otisky roku 1973, umístění PSČ ve výplatním otisku, otisky propagující PSČ apod.).

Po tomto nezbytném úvodu si exponát všimá nejdříve postavení PSČ v otisku - buď pouze v denním razítku či pouze v označení uživatele, na obou místech, a to v různých pohledech - stejná PSČ či odlišná PSČ.

Významnou částí exponátu jsou tzv. řetězce výplatních otisků: srovnávací případovou studii zachycují otisky před zavedením PSČ a po zavedení PSČ, respektive v průběhu užívání PSČ. Tyto řetězce podávají důkaz o tom, že cesta zavádění PSČ nebyla vždy přímočará či jednoduchá. Vytvořila se celá řada zajímavostí, které nenávratně zmizela v pomyslném propadlišti poštovní historie.

Výplatní otisky při zavedení PSČ vytvořily i další zajímavosti (asymetrická umístění názvů pošt v denním razítku, chybotisky a nepřesnosti v rytí PSČ apod.).

Exponát zachycuje i tzv. bratislavské aspecifikum - v souvislosti s politickými územními změnami došlo k přečíslování bratislavských pošt a ke změnám PSČ u bratislavských výplatních otisků - bylo vytvořeno tak mnoho dalších podtypů výplatních otisků.

Poslední oddíl exponátu se věnuje funkci PSČ u výplatních otisků a doplňování pomocí gumových razítek jako nahražka za pozdější vyrytí štočků.

Exponát obsahuje všechny známé případy použití PSČ ve výplatních otiscích a je doplněn o některé další vlastní autorovy poznatky.

Praha dne 1. srpna 1989

Ing. Ivan L e i š
Praha

Propagační leták vytvořený čs. poštou a vhažovaný do schránek uživatelů.

Leták kromě jiného upozorňuje na vládní usnesení č. 288 z 1. 1. 1979 o úpravě adresní strany listovních zásilek. Zároveň dává do vztahu adresní stranu a PSČ.

Přední strana letáku

VSEM POUŽIVATELŮM
POŠTOVNÍCH SLUŽEB
V PRAZE

Od 1. ledna 1979 platí vládní usnesení č. 288, na jehož základě došlo k úpravě

adresní strany listovních zásilek.

Tato úprava spolu se správně uvedeným

poštovním směrovacím číslem

umožní strojní zpracování listovních zásilek běžných formátů a odstraněním zbytečné ruční manipulace přispěje ke zvýšení kvality poskytovaných služeb.

CHCETE-LI, ABY VAŠE ZÁSILKY BYLY VČAS A RADNĚ DORUČENY, JE TREBA:

1. používat jen obálek a dopisnic s předepsanou úpravou
2. uvádět v adrese výhradně správné poštovní směrovací číslo dodávací pošty
3. oznámit každému, s kým jste v písemném styku, že poštovní směrovací číslo Vaší dodávací pošty je

149 00

U zásilek, které nebudou opatřeny správnou a úplnou adresou a uvedeným poštovním směrovacím číslem není možno zaručit jejich včasné dodání.

V Praze dne

Ředitelství pošt Praha
Politických vězňů č. 6
111 22 Praha 1 - Nové Město

TDS 533 - 81

SPRÁVNÁ POŠTOVNÍ SMĚROVACÍ ČÍSLA ZJISTÍTE :

A v publikaci

- „Seznam ulic a organizací v CSSR s PSC - I. díl“, který obsahuje

- PSC všech ulic v Praze
- adresní údaje všech organizací v Praze a seznam vybraných organizací Středočeského kraje, jimž bylo přiděleno samostatné PSC.

Publikaci možno koupit za hotové v prodejně nakladatelství NADAS, Hybernská ul. č. 5, 115 78 Praha 1-Nové Město anebo na fakturu v Technické ústředně spojů, Dimitrovovo nám. č. 16, 125 06 Praha 7-Holešovice.

Cena je 17,50 Kčs.

- „Poštovní směrovací čísla v CSSR - V. vydání“, které obsahuje názvy všech pošt v CSSR a adresní údaje organizací se sídlem v Praze, jimž byla přidělena samostatná PSC.

Publikaci možno zakoupit u každé pošty za 2,— Kčs.

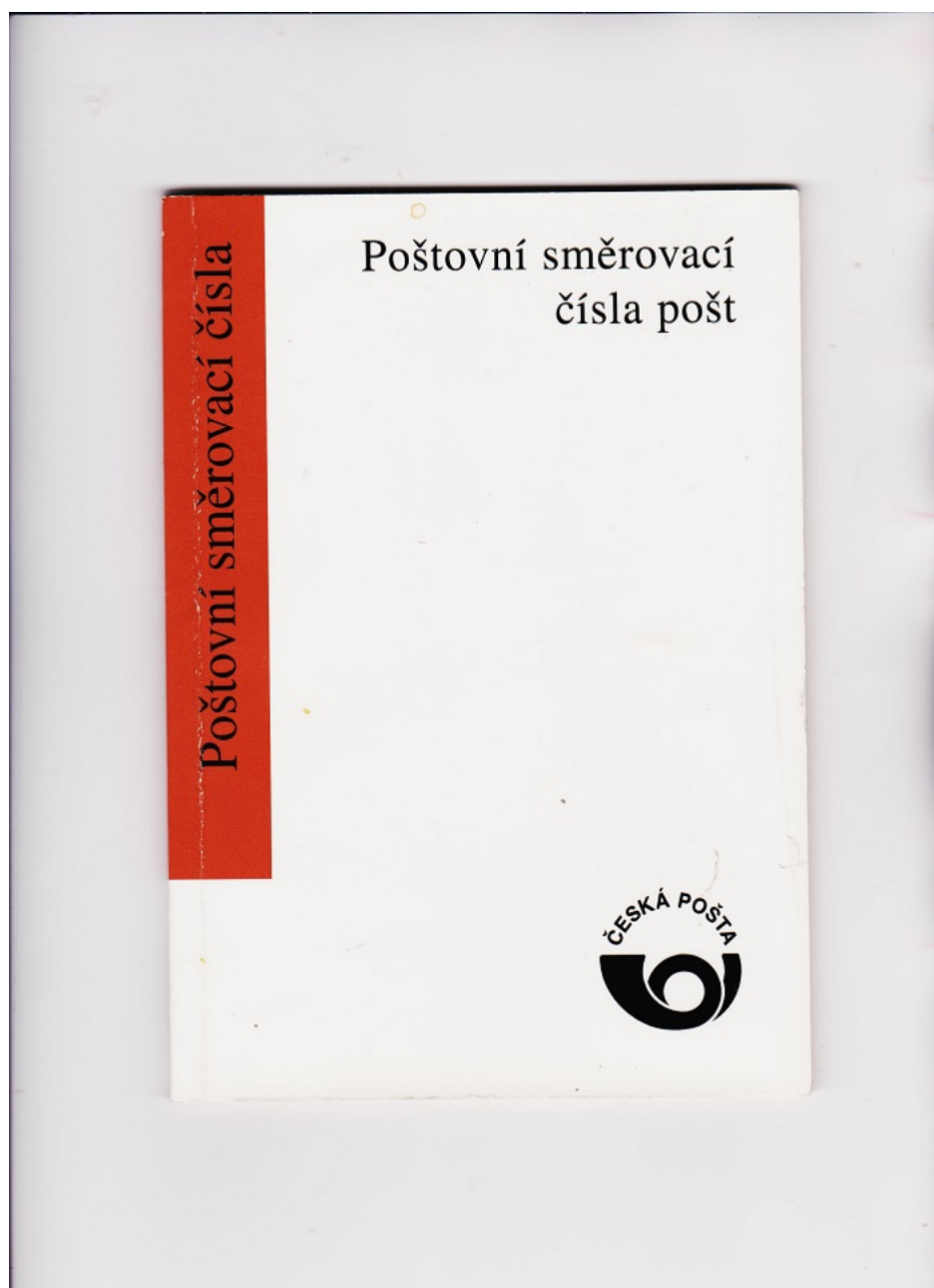
Upozorňujeme, že vydáním uvedených pomůcek je již prakticky zrušena možnost uvádět v adresách poštovních zásilek tzv. „globální PSC“, označená v dřívějších vydáních hvězdičkou (*).

B na pražském telefonním čísle „128“.

**DĚKUJEME VÁM ZA SPOLUPRÁCI
VE SNAZE O ZKVALITNĚNÍ SLUŽEB POŠTY**

Poštovní brožůra "Poštovní směrovací čísla pošt", verze roku 2007, kterou vydalo Generální ředitelství České pošty s. p.

Titulka

Ukázka seznamu PSČ

Volná místa využita k reklamě na poštovní služby - ude na pravé straně např. propagace výplatních tsrojů.

161 00 Praha 614	341 05 Přelouč	751 24 Přerov 4	387 31 Radomyšl
162 00 Praha 616	257 09 Prácheň	750 05 Přerov 5	431 55 Radonice u Kadaně
160 17 Praha 617	739 04 Píseň	289 16 Přerov nad Labem	594 44 Radostín nad Osavou
163 00 Praha 618	756 13 Příbr	257 23 Přestavky u Čertan	281 28 Radovesnice
164 00 Praha 619	417 12 Proboštov u Teplic	334 01 Přetice	751 11 Radslavice
165 00 Praha 620	539 44 Proseč u Skutče	691 24 Přibice	747 61 Raduň
160 05 Praha 65	543 73 Prosečné	742 58 Příbor	542 12 Radvanice v Čechách
160 08 Praha 68	751 21 Prosenice	261 01 Příbram 1	679 02 Ráje-Jestřebí
169 00 Praha 69	592 64 Prosetín u Bystřice nad Pernštejnem	261 02 Příbram 2	664 61 Rajhrad
170 00 Praha 7	539 76 Prosetín u Hlinska	261 03 Příbram 3	768 71 Rajnochovice
171 00 Praha 71	671 61 Prosiměřice	261 04 Příbram 4	269 01 Rakovník 1
170 04 Praha 74	796 01 Prostějov 1	261 05 Příbram 5	269 02 Rakovník 2
180 00 Praha 8	796 02 Prostějov 2	582 22 Příbyslav	691 03 Rakvice
181 00 Praha 81	796 03 Prostějov 3	468 48 Přiborovice	539 72 Raná u Hlinska
182 00 Praha 82	796 04 Prostějov 4	763 33 Příkazy	439 24 Raná u Loun
184 00 Praha 84	798 11 Prostějov 6	348 06 Přimda	675 73 Rapodice
180 05 Praha 85	796 07 Prostějov 7	463 46 Přisovice	788 14 Rapotín
186 00 Praha 86	796 08 Prostějov 8	691 04 Přítluky	378 07 Rapšach
187 00 Praha 87	798 01 Prostějov 9	252 44 Pařez	532 21 Rasosky
188 00 Praha 88	756 56 Prostřední Bečva	798 43 Píeni	463 61 Raspenava
189 00 Praha 89	798 48 Protivanov	588 31 Puklice	739 07 Raškovice
190 00 Praha 9	398 11 Protivín	373 43 Půlkarec	285 07 Rataje nad Sázavou
190 11 Praha 911	471 67 Provodín	569 83 Pustá Kamenice	768 12 Rataje u Kroměříže
190 12 Praha 912	549 08 Provodov-Šonov	747 69 Pustá Polom	281 41 Ratibor
193 00 Praha 913	664 46 Ptáček u Bma	742 43 Pustějov	756 21 Ratibor u Vsetína
190 14 Praha 914	232 43 Ptákovice	683 21 Pustiměř	391 42 Ratibořské Hory
190 15 Praha 915	768 42 Prácheň	251 67 Pyšely	696 02 Ratíškovice
190 16 Praha 916	696 21 Průšánky		763 64 Radvanice
190 17 Praha 917	471 15 Pysak		598 22 Račice
190 18 Praha 918	739 03 Příbr		341 93 Rejstějn
190 20 Praha 920	763 54 Přelavice		439 67 Ročov
193 03 Praha 93	539 74 Přechradí		596 01 Rohatec
190 04 Praha 94	675 27 Předm.		789 74 Rohle
190 05 Praha 95	666 02 Předměstí		747 26 Rohov
196 00 Praha 96	254 74 Předměstí nad Jizerou		533 43 Rohovládova Bělá
197 00 Praha 97	503 02 Předměstí nad Labem		588 44 Rohožná u Jihlavy
198 00 Praha 98	340 38 Přelav		569 72 Rohožná u Poličky
199 00 Praha 99	535 01 Přelouč		337 01 Rokycany 1
383 01 Prácheň	798 51 Přemyslovice		337 03 Rokycany 3
538 04 Prácheň	512 61 Přepěra		512 44 Rokytice nad Jizerou 1
687 56 Prácheň	517 32 Přepychy		512 45 Rokytice nad Jizerou 3
503 33 Prácheň	751 51 Přerov 1		675 25 Rokytice nad Rokytinou
267 54 Prácheň	750 02 Přerov 2		671 04 Rokytice u Přerova
			517 61 Rokytice v Otlických horách

R

341 61 Rabí
683 05 Račice-Přelavice
696 67 Radějov u Hodonína
391 20 Radenín
592 33 Radelínská Svratka
507 12 Radim u Jihlavy
281 03 Radim u Kolína
569 07 Radiměř
747 83 Radkov
675 59 Radkovice u Hrotovic
468 03 Rádo
338 28 Radnice u Rokycan

Odesíláte velké množství zásilek?
POŘÍDE SI VÝPLATNÍ STROJ,
ušetří čas při úhradě cen služby.

Ukázka poučení z úvodu této brožury

Poštovní zásilka musí být zajištěna tak, aby nebylo možno vniknout dovnitř bez zanechání zjevných stop (např. poškozování obalu) a upravena tak, aby umožňovala bezpečnou a snadnou manipulaci. Poštovní adresa Adresa adresáta musí být uvedena tak přesně, aby nevznikly pochybnosti, kde a komu má pošta poštovní zásilku dodat. Adresa v následujícím pořadí obsahuje: – označení adresáta: u fyzické osoby její jméno a příjmení, případně i rodné číslo nebo datum narození. U právnických osob její název nebo obchodní jméno, případně i označení příslušné organizační složky, – má-li být poštovní zásilka adresáti dodána prostřednictvím jiné fyzické osoby nebo právnické osoby, i její přesné označení, – místo dodání – název ulice, náměstí apod.; číslo domu (ve větších domech i číslo bytu), případně i název obce, její části apod., pokud není součástí názvu adresní pošty, – poštovní směrovací číslo a název adresní pošty. V případě, že má být zásilka dodána prostřednictvím poštovní příhrádky nebo dodávací schránky, adresa obsahuje údaj „poštovní příhrádka“ doplněný jejím číslem, nebo stanovené označení dodávací schránky. U fyzické osoby může být použita též adresa pošte restanté. Taková adresa obsahuje jméno a příjmení adresáta, případně i rodné číslo nebo datum narození, údaj „pošta restanté“, poštovní směrovací číslo pošty a název pošty, která byla pro vyzvednutí poštovní zásilky odesílatelem zvolena. Odesílatel musí uvést svou adresu na každé zásilce, jejíž podání pošta stvrzuje, a to i na obyčejných zásilkách, za něž, na základě dohody uzavřené s poštou, je cena hrazena jiným způsobem než poštovními známkami. Na zásilkách, jejichž podání pošta nestvrzuje, adresa odesílatele být nemusí. V zájmu odesílatele však je, aby svou adresu uvedl na všech zásilkách, zejména pokud chce, aby mu byla případně nedoručitelná zásilka vrácena. Jak píšeme adresu Adresa musí být napsána čitelně, přehledně, dostatečně velkým písmem a bez přepisování. Je-li adresa psána strojem, na počítači apod., písmo nesmí být nikdy menší než 0,25 cm. Poštovní směrovací číslo a název adresní	pošty se nesmějí podtrhávat. Pokud je pro zásilku použit obal bez předisku, poštovní směrovací číslo se píše vlevo před názvem adresní pošty podle vzoru: Paní Božena Novotná Štábová 4211 190 16 PRAHA 916 Vpisuje-li se poštovní směrovací číslo ručně do předtištěného rámečku, nemají se číslice rámečku dotýkat nebo přesahovat. Je-li adresa psána na psacím stroji, má být poštovní směrovací číslo odděleno od názvu adresní pošty 2 mezerami, nemá být napsáno proložené, podtržené, s pomlčkami. Písmo má být klasické stojaté, nikoliv kurzíva. Je-li použita okénková obálka, má být v okénku viditelná pouze adresa, a to celá. Při psaní adresy na zásilky do ciziny se píše poštovní směrovací číslo podle zvyklostí příslušné země. Obecně platí, že nesmí být předloženo vlevo od ostatních adresních údajů a nesmí být uvedeno na posledním řádku adresy v rámečcích pro vnitrostátní poštovní směrovací čísla. Na posledním řádku se uvádí název země určení. Místo a země se píše velkými písmeny a nesmějí se podtrhávat. Náležitosti poštovní zásilky Na odvrácené straně zásilky se umísťují: – v pravé dolní čtvrtině poštovní adresa adresáta, – v pravé horní čtvrtině služební nálepky pošty, poštovní známky nebo jiný údaj o úhradě ceny, – v levé horní čtvrtině poštovní adresa odesílatele; pod ní poznámky nebo nálepky týkající se zvolené služby, obsahu nebo způsobu, jakým se má se zásilkou zacházet.
---	---

